

Prawo gospodarcze i spółek

Wydanie 6.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

DZIAŁ I. ZAGADNIENIA OGÓLNE PRAWA GOSPODARCZEGO

Rozdział 1. Pojęcie i rodzaje przedsiębiorców

Zagadnienie 1. Definicja przedsiębiorcy

Definicja zawarta w Kodeksie cywilnym

Zgodnie z art. 43¹ KC **przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, a której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.**

Kodeksowa definicja przedsiębiorcy ma podstawowe znaczenie i jest wiążąca w sferze stosunków cywilnoprawnych, w tym stosunków prawnych obrotu gospodarczego.

Definicja ta sformułowana została przez odwołanie się do dwóch kryteriów:

- 1) **podmiotowego** (osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki, o których mowa w art. 33¹ KC), oraz
- 2) **funkcjonalnego** (prowadzenie we własnym imieniu działalności gospodarczej lub zawodowej).

Przedsiębiorcą jest tylko ten **wymieniony podmiot**, który prowadzi we własnym imieniu **wymienioną działalność**. Oznacza to, że oba kryteria wyróżnienia definicji przedsiębiorcy muszą zaistnieć **łącznie**. Przedsiębiorcą jest zatem każda osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną (kryterium podmiotowe), a jej aktywność ma charakter prowadzenia we własnym imieniu działalności gospodarczej lub zawodowej (kryterium funkcjonalne).

Definicja zawarta w ustawie – Prawo przedsiębiorców

Definicję przedsiębiorcy – na swój własny użytek, a także szerzej, na użytek regulacji prawa gospodarczego – zawiera również Prawo przedsiębiorców. Według art. 4 ust. 1 i 2 PrPrzed przedsiębiorcą jest **osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca działalność gospodarczą**. Za przedsiębiorców uznaje się także **wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej**.

Z kolei działalnością gospodarczą, zgodnie z art. 3 PrPrzed, jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Przepisów Prawa przedsiębiorców nie stosuje się do:

- 1) działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego;
- 2) wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów;

- 3) wyrobu wina przez producentów wina w rozumieniu art. 2 pkt 23 ustawy z 2.12.2021 r. o wyrobach winiarskich będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrów wina w roku winiarskim wyłącznie z winogron pochodzących z własnych upraw winorośli;
- 4) działalności rolników w zakresie sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy z 26.7.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 5) działalności prowadzonej przez koła gospodyń wiejskich na podstawie ustawy z 9.11.2018 r. o kołach gospodyń wiejskich, które spełniają warunki, o których mowa w art. 24 ust. 1 tej ustawy.

Definicja zawarta w przepisach o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

Ze względu na potrzebę określenia beneficjentów zasady ochrony uczciwego obrotu gospodarczego oraz konieczność wskazania adresatów norm prawnych należących do reżimu publicznego prawa gospodarczego konieczne było przyjęcie definicji przedsiębiorcy w przepisach o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Według art. 2 ZNKU, przedsiębiorcami, w rozumieniu ustawy, są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które **prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową, uczestniczą w działalności gospodarczej.**

Definicja zawarta w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 4 pkt 1 OchrKonkurU przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo przedsiębiorców, a także:

- 1) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo przedsiębiorców;
- 2) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu;
- 3) osobę fizyczną, która posiada kontrolę (wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego uzyskania przez przedsiębiorcę uprawnień, które osobno albo łącznie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na innego przedsiębiorcę lub przedsiębiorców) nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13 OchrKonkurU;
- 4) związek przedsiębiorców (izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców, jak również związki tych organizacji), z wyłączeniem przepisów dotyczących koncentracji.

Działalność gospodarcza i zawodowa

Ważne!

Przedsiębiorca to podmiot powołany do wykonywania we własnym imieniu, w sposób zorganizowany i ciągły, zarobkowej **działalności gospodarczej lub zawodowej.**

Można przyjąć, że działalność zawodowa, czyli **profesjonalna, to wykonywanie określonych, różnego rodzaju czynności przez osobę mającą określone umiejętności faktyczne lub określone, formalnie poświadczone, kwalifikacje zawodowe.** Działalnością zawodową jest także działalność polegająca na wykonywaniu tzw. **wolnych zawodów.** Jeśli więc profesjonalista wykonuje powyższe czynności we własnym imieniu i na własny rachunek, to jego działalność ma

charakter działalności zawodowej wykonywanej przez przedsiębiorcę (*T. Mróz, M. Stec, Prawo gospodarcze prywatne, s. 39*).

Działalność wykonywana w imieniu własnym i w sposób ciągły

Ważne!

Przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą **we własnym imieniu i w sposób ciągły** (art. 3 PrPrzed).

Działanie we własnym imieniu oznacza działanie ze skutkiem prawnym dla siebie i na własną odpowiedzialność (na własny rachunek). W przypadku działalności zawodowej aktywność gospodarcza przedsiębiorcy wykonywana jest we własnym imieniu, ale na rachunek klienta dającego zlecenie. Przedsiębiorcą nie jest osoba, która wykonuje czynności w cudzym imieniu, działając np. w ramach stosunku pracy. Nie jest także przedsiębiorcą ktoś, kto wykonuje czynności wytwórcze, handlowe, usługowe lub budowlane jednorazowo (incydentalnie), a nie w sposób ciągły (stały).

Należy jednak pamiętać o możliwości **zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej** przez przedsiębiorcę.

Zgodnie z art. 22 i nast. PrPrzed **przedsiębiorca niezatrudniający pracowników** może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na zasadach określonych w tej ustawie, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ubezpieczeń społecznych. Z takiego uprawnienia może skorzystać również przedsiębiorca zatrudniający wyłącznie pracowników przebywających na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie wychowawczym lub urlopie rodzicielskim niełączących korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu. W przypadku zakończenia korzystania z urlopów lub złożenia przez pracownika wniosku dotyczącego łączenia korzystania z urlopu rodzicielskiego z wykonywaniem pracy u pracodawcy udzielającego tego urlopu, pracownik ma prawo do wynagrodzenia jak za przestój, określonego przepisami prawa pracy, do zakończenia okresu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą jako wspólnik spółki cywilnej oraz poza tą spółką może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej w jednej z tych form. Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą jako wspólnik w więcej niż jednej spółce cywilnej może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej w jednej lub kilku takich spółkach. W przypadku wykonywania działalności gospodarczej w spółce cywilnej zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej jest skuteczne pod warunkiem jej zawieszenia przez wszystkich wspólników.

Długość okresu na jaki można zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej jest uzależniony od tego, do jakiego rejestru wpisany jest przedsiębiorca:

- 1) przedsiębiorca wpisany do CEIDG może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na czas nieokreślony albo określony, nie krótszy jednak niż 30 dni;
- 2) przedsiębiorca wpisany do rejestru przedsiębiorców KRS może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres od 30 dni do 24 miesięcy.

Należy pamiętać, że jeżeli okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej obejmuje wyłącznie pełny miesiąc lutego danego roku kalendarzowego, za minimalny okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przyjmuje się liczbę dni miesiąca lutego przypadającą w danym roku kalendarzowym. Do obliczania okresu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej oraz wznowienie wykonywania działalności gospodarczej następują na wniosek przedsiębiorcy, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej.

Okres zawieszenia rozpoczyna się:

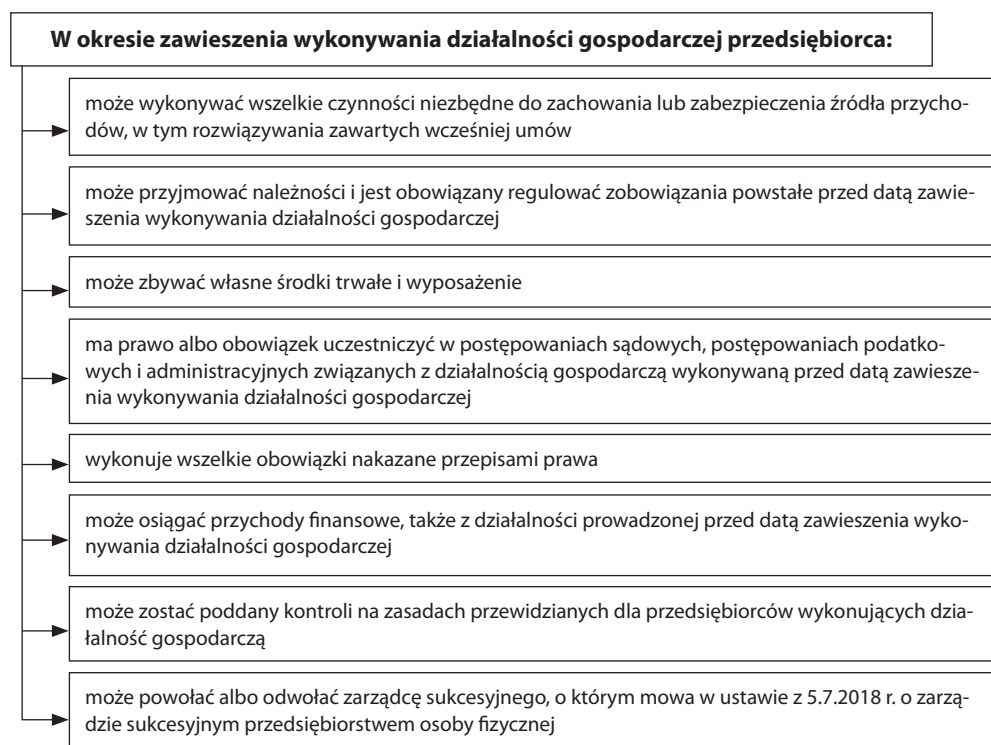
- 1) od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej i trwa do dnia wskazanego w tym wniosku albo do dnia wskazanego we wniosku o wznowienie wykonywania działalności gospodarczej albo do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego – w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do CEIDG;
- 2) od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, nie wcześniej niż w dniu złożenia wniosku, i trwa do dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, który nie może być wcześniejszy niż dzień złożenia wniosku – w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do rejestru przedsiębiorców KRS.

Zarówno moment zawieszenia, jak i moment wznowienia wykonywania działalności gospodarczej należą do swobodnego uznania przedsiębiorcy. Zgodnie z art. 24 ust. 3 PrPrzed w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do rejestru przedsiębiorców KRS okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej nie może rozpocząć się wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej i trwa do dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, który nie może być wcześniejszy niż dzień złożenia wniosku. Wniosek o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej może być złożony w dowolnym momencie trwania zawieszenia, niezależnie od tego, czy wykonywanie działalności zostało zawieszona na czas określony czy też nieokreślony, w tym także przed upływem wskazanego w ustawie minimalnego okresu zawieszenia. Treść art. 24 ust. 3 PrPrzed, który zastrzega, że w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do rejestru przedsiębiorców KRS wskazany we wniosku dzień zawieszenia albo wznowienia działalności gospodarczej nie może być wcześniejszy niż dzień złożenia wniosku, a także brak analogicznego zastrzeżenia w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do CEIDG, sugerują, że wniosek o wpis informacji o zawieszeniu albo wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej może być złożony po dniu, w którym przedsiębiorca faktycznie zawiesił albo wznowił wykonywanie działalności gospodarczej. **Wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej oraz o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej** w przypadku przedsiębiorców podlegających obowiązkowi wpisu do CEIDG następuje na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Zgodnie z art. 19 CEIDGU do ewidencji dopisuje do wpisu przedsiębiorcy informację o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, począwszy od dnia następującego po upływie ostatniego dnia okresu zawieszenia wskazanego we wniosku o zawieszenie działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 24 ust. 1 PrPrzed, chyba że przedsiębiorcałoży wniosek o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej wskazujący inny dzień. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego wpisowi z urzędu do CEIDG podlega informacja o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, począwszy od dnia następującego po dniu ustanowienia zarządu sukcesyjnego.

Z kolei wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej oraz o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej w przypadku przedsiębiorców podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS następuje na podstawie przepisów o Krajowym Rejestrze Sądowym. W przypadku przedsiębiorcy wpisanego do rejestru

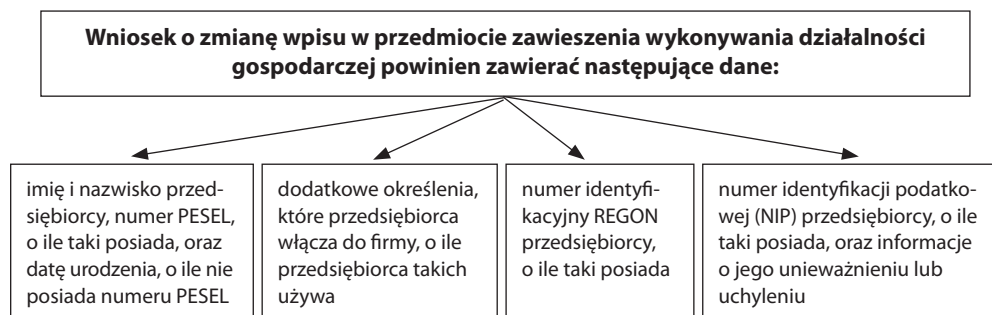
przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej trwa nie dłużej niż do dnia poprzedzającego dzień automatycznego wpisu informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej na zasadach określonych w KRSU. Zgodnie z art. 20d KRSU w przypadku niezłożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przed upływem okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej będzie następował przez automatyczne zamieszczenie jej w rejestrze przedsiębiorców w dniu kolejnym po upływie okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej. Należy przy tym pamiętać, że w przypadku niezłożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przed upływem okresu 24 miesięcy od dnia złożenia wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, sąd wszczyna postępowanie, o którym mowa w art. 24 KRSU (postępowanie przymuszające).

Jakie są skutki zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej? **W okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca nie może wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.**

Z kolei stosownie do postanowień art. 18 CEIDGU przedsiębiorca wpisany do CEIDG, który spełnia warunki, o których mowa w art. 22 PrPrzed, może złożyć wniosek o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej na zasadach określonych poniżej. **Przedsiębiorca zawieszający wykonywanie działalności gospodarczej składa wniosek o zmianę wpisu.** Wniosek:

- 1) składa się za pomocą formularza elektronicznego,
- 2) składa się osobiście w dowolnym urzędzie gminy lub
- 3) wysyła przesyłką rejestrowaną.

Wniosek nie podlega opłacie (tak samo w KRS). Jest on badany pod kątem poprawności (art. 10, z wyjątkiem ust. 2 pkt 3–6 CEIDGU).

Organizacja działalności

Ważne!

Działalność gospodarcza lub zawodowa musi być wykonywana **w sposób zorganizowany**.

Organizacja działalności gospodarczej wiąże się z podjęciem przez przedsiębiorcę różnych czynności faktycznych i prawnych. Chodzi tu przede wszystkim o:

- 1) zarejestrowanie działalności;
- 2) zgłoszenie statystyczne, podatkowe i w zakresie ubezpieczenia społecznego;
- 3) otwarcie rachunku bankowego;
- 4) zastosowanie **wybranej lub nakazanej przez prawo formy organizacyjnej** prowadzenia danego rodzaju działalności gospodarczej, a także
- 5) uzyskanie stosownego zezwolenia lub koncesji na wykonywanie działalności, jeśli jest to wymagane.

Przez pojęcie organizacji działalności gospodarczej rozumie się także obsługę kontaktów handlowych z innymi przedsiębiorcami lub konsumentami.

Działalność w celach zarobkowych

Ważne!

Działalność gospodarcza lub zawodowa jest przez przedsiębiorców **wykonywana w celach zarobkowych**.

Zasadniczym celem wykonywania działalności gospodarczej jest zatem **osiągnięcie zysku**. Działalność taka musi być nastawiona na zysk, ale niekoniecznie przedsiębiorca musi go uzyskać.

Prowadzenie przedsiębiorstwa

Co do zasady, przedsiębiorca prowadzi „przedsiębiorstwo” lub jest jego właścicielem (w znaczeniu przedmiotowym). Prowadzenie przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym nie jest jednak konieczne dla posiadania statusu podmiotowego przedsiębiorcy. Jeżeli przedsiębiorca nie prowadzi przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym, oznacza to, że jego działalność zorganizowana jest jedynie na poziomie formalnym (zgłoszenie do odpowiedniego rejestru), natomiast brak jest jeszcze materialnego stopnia organizacji.

Konsument

Obok wyraźnego zdefiniowania przedsiębiorcy w Kodeksie cywilnym istnieje **definicja konsumenta**.

Zgodnie z art. 22¹ KC za konsumenta uważa się **osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową**. Jest to wąskie określenie pojęcia konsumenta. W ujęciu szerokim konsumentem jest każdy, kto nabywa rzeczy na własne potrzeby, bez zamiaru ich dalszej odsprzedaży.

Konsumentem może być **wyłącznie osoba fizyczna** dokonująca z przedsiębiorcą czynności prawnej **niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową**.

Zgodnie z art. 76 Konstytucji RP władze publiczne mają obowiązek ochrony konsumentów (oraz użytkowników i najemców) przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi.

Regulację z zakresu ochrony konsumentów zawiera przede wszystkim: ustawa z 20.5.2014 r. o prawach konsumenta oraz ustawa z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

PYTANIA

1. Działalnością gospodarczą jest działalność wykonywana w imieniu własnym, zarobkowa, jeżeli:

- A. wykonywana jest osobiście,
- B. została zarejestrowana,
- C. wykonywana jest w sposób zorganizowany i ciągły.

Odp. C; art. 3 PrPrzed

2. Zgodnie z ustawą – Prawo przedsiębiorców przepisów tej ustawy nie stosuje się do działalności:

- A. wytwórczej w rolnictwie,
- B. zawodowej,
- C. hotelarskiej.

Odp. A; art. 6 ust. 1 PrPrzed

3. Zgodnie z ustawą – Prawo przedsiębiorców, działalność gospodarczą podlegającą wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej można najwcześniej podjąć, o ile przepisy szczególnie nie stanowią inaczej:

- A. w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
- B. po dokonaniu wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
- C. po uprawnieniu się postanowienia o wpisie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Odp. A; art. 17 ust. 1 PrPrzed

4. Zgodnie z ustawą – Prawo przedsiębiorców, w przypadku przedsiębiorcy wpisanego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, który na swój wniosek zawiesza wykonywanie działalności gospodarczej, okres tego zawieszenia rozpoczyna się:

- A. zawsze od dnia złożenia wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej,
- B. od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej,
- C. od dnia uprawomocnienia się postanowienia o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej.

Odp. B; art. 24 ust. 2 PrPrzed

5. Zgodnie z ustawą – Prawo przedsiębiorców, w przypadku wykonywania działalności gospodarczej w spółce cywilnej przez przedsiębiorców niezatrudniających pracowników, zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej w tej spółce:

- A. nie jest możliwe,
- B. jest skuteczne pod warunkiem zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przez wszystkich współników,
- C. jest skuteczne w przypadku zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej chociażby przez jednego współnika.

Odp. B; art. 22 ust. 4 PrPrzed

6. Zgodnie z ustawą o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej:

- A. podlega opłacie w kwocie 30 zł,
- B. podlega opłacie w kwocie 100 zł,
- C. jest wolny od opłat.

Odp. C; art. 13 CEIDGU

7. Zgodnie z ustawą – Prawo przedsiębiorców, jeżeli okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej obejmuje wyłącznie pełny miesiąc luty danego roku kalendarzowego, za minimalny okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przyjmuje się:

- A. 30 dni,
- B. liczbę dni miesiąca lutego przypadającą w danym roku kalendarzowym,
- C. 31 dni.

Odp. B; art. 23 ust. 3 PrPrzed

Zagadnienie 2. Rodzaje przedsiębiorców

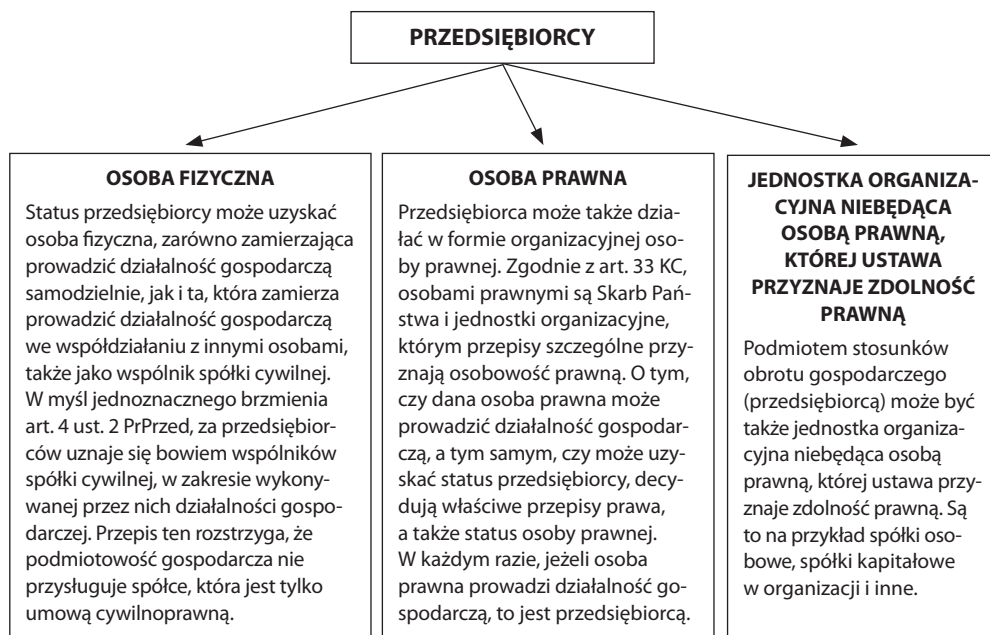
Uwagi ogólne

Stosując rozmaite kryteria podziału, przedsiębiorców można podzielić na wiele kategorii. Podstawowe kryteria podziału przedsiębiorców to:

- 1) kryterium statusu podmiotowego,
- 2) kryterium rodzaju prowadzonej działalności,
- 3) kryterium osiągniętych przychodów,
- 4) kryterium rejestracji,
- 5) kryterium formy własności i pochodzenia kapitału,
- 6) kryterium skali średniorocznego zatrudnienia pracowników oraz poziomu rocznego obrotu netto oraz
- 7) kryterium miejsca zamieszkania lub siedziby.

Kryterium statusu podmiotowego

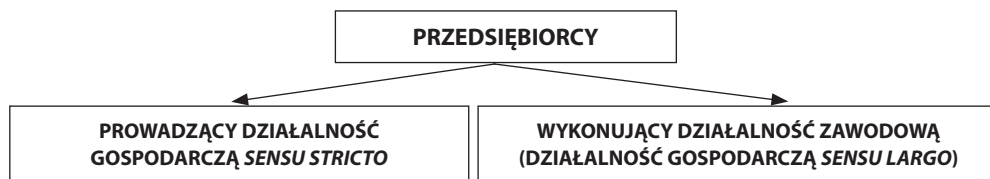
Ze względu na status podmiotowy przysługujący przedsiębiorcy wyróżnia się przedsiębiorców będących osobami fizycznymi (w tym będących współnikami spółki cywilnej), przedsiębiorców będących osobami prawnymi oraz przedsiębiorców będących jednostkami organizacyjnymi, o których mowa w art. 33¹ § 1 KC.

W prawie polskim występuje **zasada swobody wyboru formy organizacyjno-prawnej wykonywania działalności gospodarczej**. Źródłem tej zasady jest konstytucyjna zasada wolności gospodarczej. Zasada swobody wyboru formy polega na możliwości zastosowania każdej formy organizacyjnej, która nie jest przez prawo zakazana w ogólności albo dla danej kategorii przedsiębiorców lub danego rodzaju działalności gospodarczej (np. działalność bankowa może być prowadzona wyłącznie w formie organizacyjnej spółki akcyjnej).

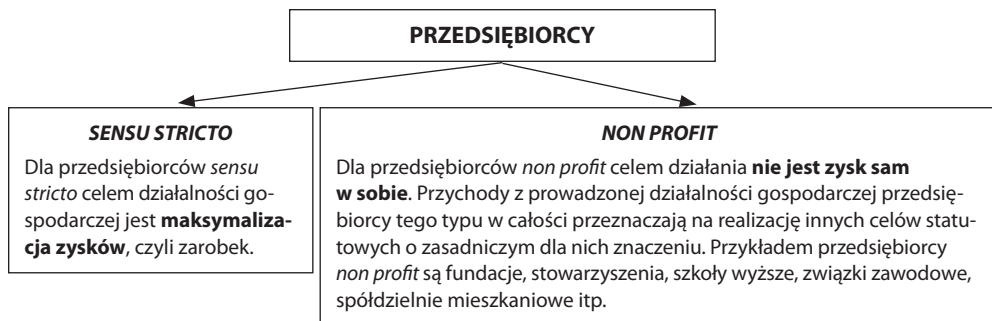
Kryterium rodzaju prowadzonej działalności

Z uwagi na **sposób aktywnego udziału w obrocie gospodarczym** należy wyróżnić przedsiębiorców, którzy prowadzą we własnym imieniu zorganizowaną i ciągłą **działalność gospodarczą sensu stricto**, oraz przedsiębiorców wykonujących **działalność zawodową**, tj. działalność gospodarczą **sensu largo**.

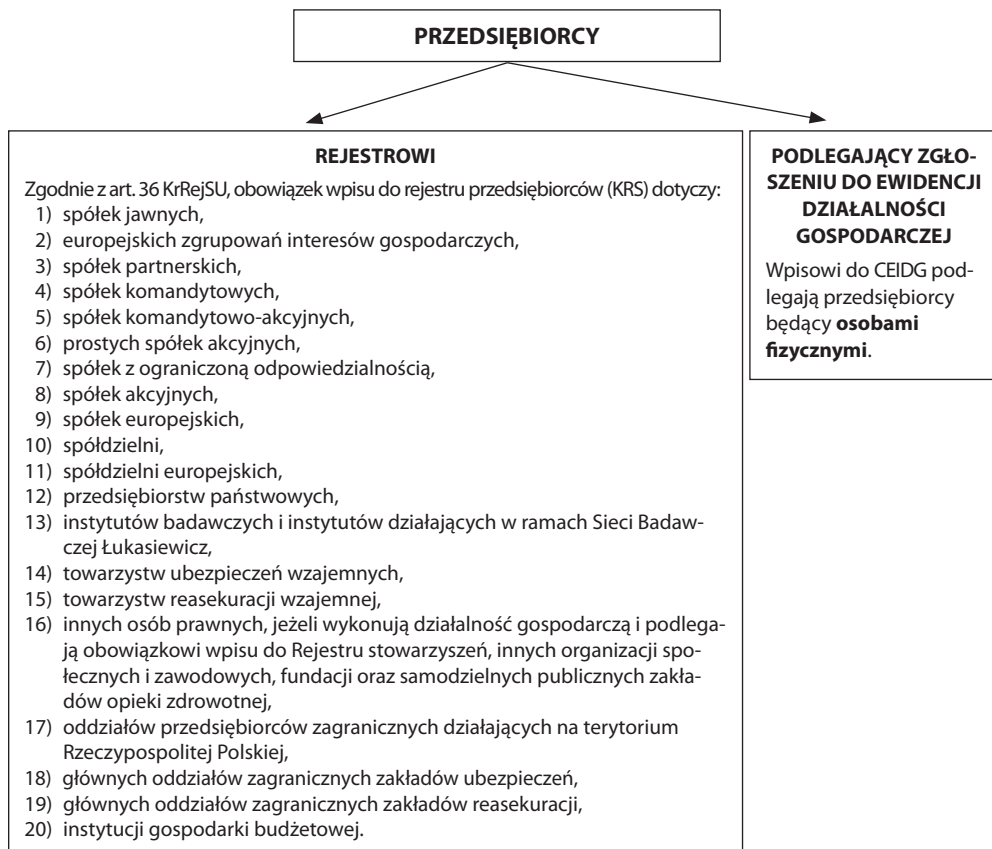
Kryterium osiągniętych przychodów

Posługując się kryterium osiągniętych przychodów, przedsiębiorców można podzielić na przedsiębiorców *sensu stricto* i przedsiębiorców *non profit*.

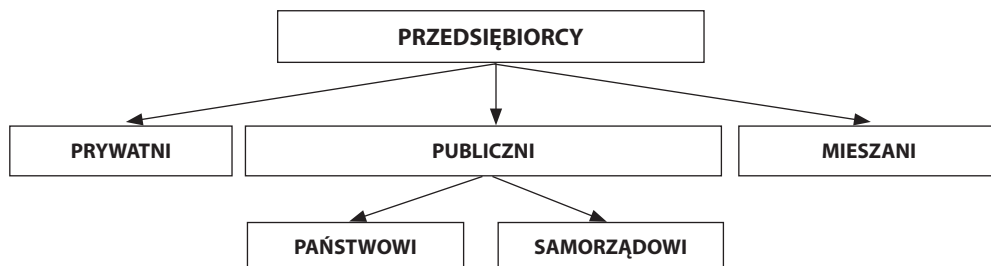
Kryterium rejestracji

Uzyskanie statusu przedsiębiorcy łączy się z koniecznością zgłoszenia (zarejestrowania) podjęcia działalności gospodarczej. W zależności od charakteru i trybu zgłoszenia działalności gospodarczej przedsiębiorców dzielimy na rejestrowych, tj. objętych koniecznością zgłoszenia do Krajowego Rejestru Sądowego, oraz na przedsiębiorców podlegających zgłoszeniu do CEIDG.

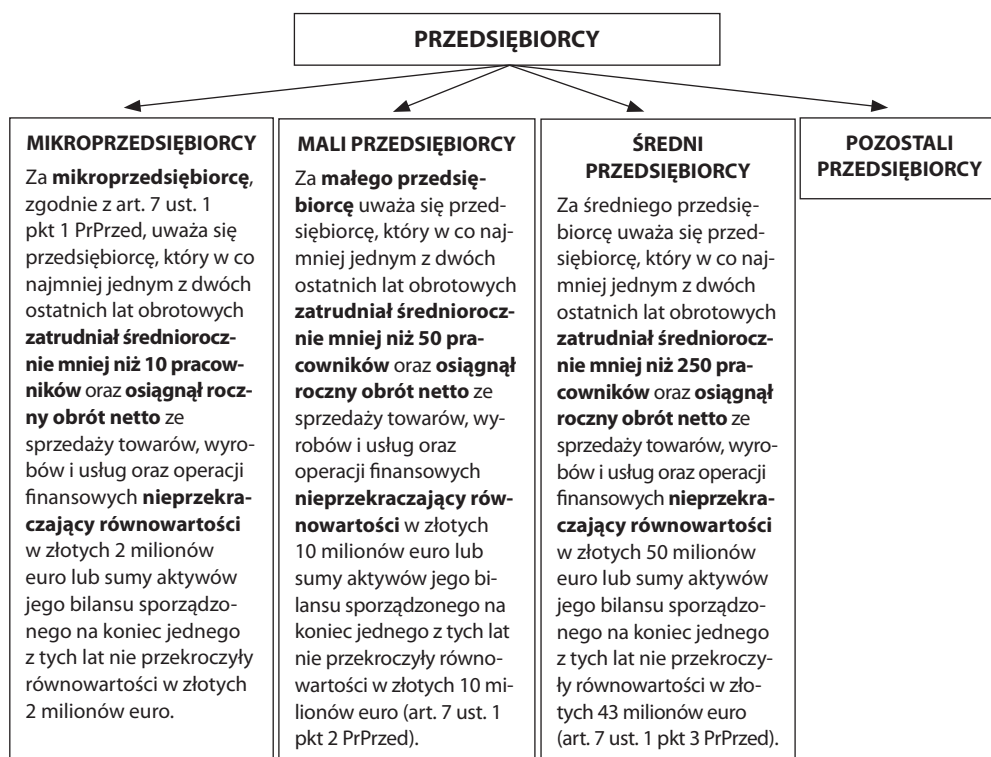
Kryterium formy własności i pochodzenia kapitału

Ze względu na formę własności i pochodzenie kapitału, na podstawie którego przedsiębiorca prowadzi zorganizowaną działalność gospodarczą, a także zasadniczy cel tej działalności, wyróżnić można przedsiębiorców prywatnych i publicznych. W obrocie gospodarczym mogą również występować przedsiębiorcy mieszani, tj. tacy, którzy działają na podstawie kapitału mieszanego, państwowo-prywatnego.

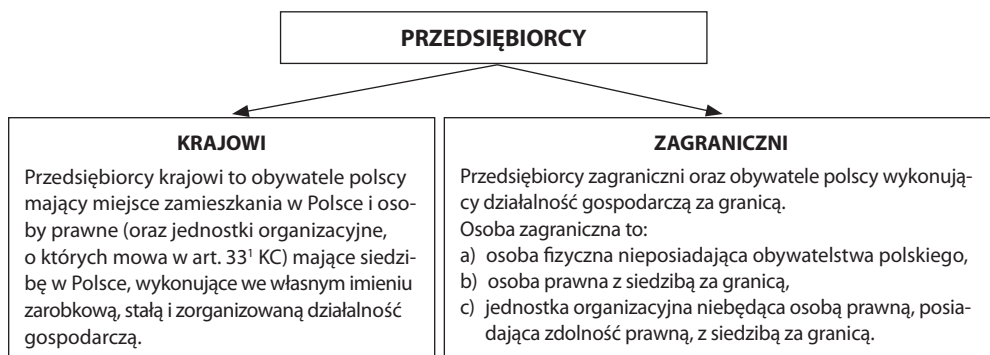
Kryterium skali średniorocznego zatrudnienia pracowników oraz poziomu rocznego obrotu netto

Ze względu na skalę średniorocznego zatrudnienia pracowników oraz poziom rocznego obrotu netto przedsiębiorców można podzielić na mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców, średnich przedsiębiorców i dużych (wielkich) przedsiębiorców.

Kryterium miejsca zamieszkania lub siedziby

Ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę przedsiębiorcy wyróżnić można przedsiębiorców krajowych i zagranicznych.

? PYTANIA

1. Obowiązek wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS nie dotyczy:

- A. spółki jawnej,
- B. spółdzielni,
- C. przedsiębiorców będących osobami fizycznymi.

Odp. C; art. 36 KRSU

2. Zgodnie z ustawą – Prawo przedsiębiorców za średniego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który m.in.:

- A. zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro,
- B. zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro,
- C. zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro.

Odp. B; art. 7 ust. 1 pkt 3 PrPrzed

3. Zgodnie z ustawą o Krajowym Rejestrze Sądowym, przepisy o rejestrze przedsiębiorców stosuje się do:

- A. osób fizycznych wykonujących działalność gospodarczą,
- B. spółek cywilnych,
- C. spółdzielni europejskich.

Odp. C; art. 36 KRSU

4. Zgodnie z ustawą o Krajowym Rejestrze Sądowym, wpisowi do rejestru przedsiębiorców – między innymi – nie podlegają:

- A. spółki europejskie,
- B. spółdzielnie europejskie,
- C. spółki cywilne.

Odp. C; art. 36 KRSU

5. Jakie znasz kryteria podziału przedsiębiorców?

6. Na czym polega różnica między przedsiębiorcą *sensu stricto* a przedsiębiorcą *non profit*?

Zagadnienie 3. Struktury organizacyjne przedsiębiorców

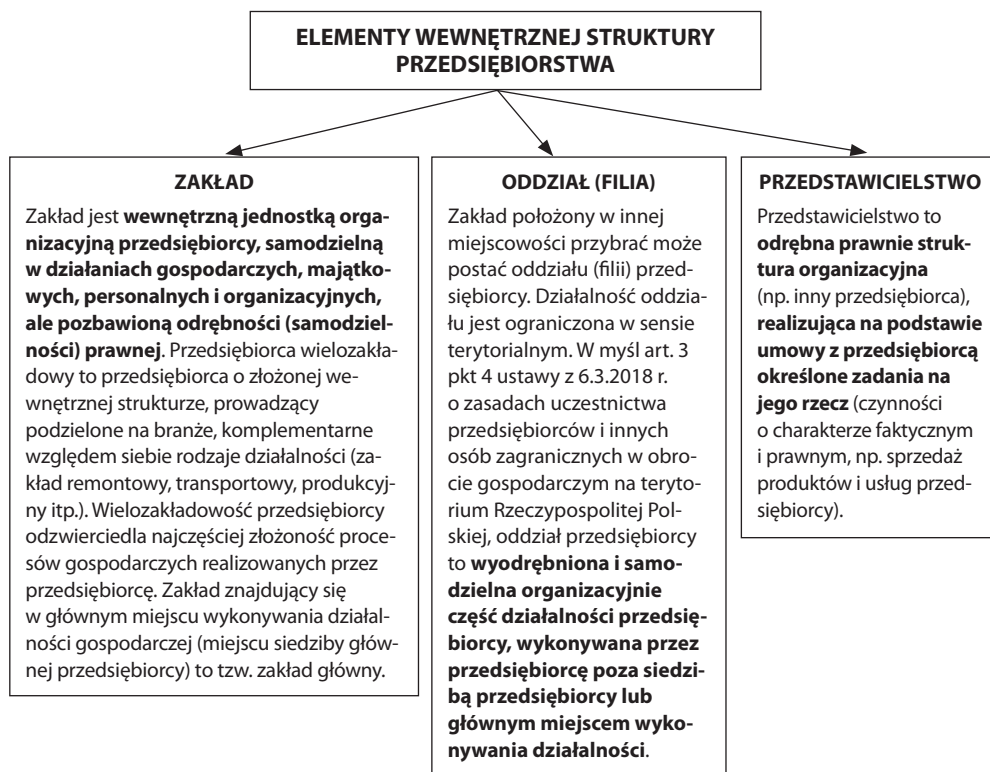
WEWNĘTRZNE FORMY ZORGANIZOWANIA PRZEDSIĘBIORCÓW

Przedsiębiorstwo stanowi całość w znaczeniu gospodarczym, organizacyjnym, personalnym, majątkowym i prawnym.

Przedsiębiorca stanowiący w sensie prawnym całość może działać na podstawie mniej lub bardziej skomplikowanej **wewnętrznej struktury organizacyjnej**.

Elementami wewnętrznej struktury organizacyjnej są:

- 1) zakład (przedsiębiorca może działać, prowadząc jeden bądź wiele zakładów),
- 2) oddział (filia) oraz
- 3) przedstawicielstwo.

WEWNĘTRZNE FORMY ZORGANIZOWANIA PRZEDSIĘBIORCÓW

Uwagi ogólne

Przedsiębiorcy mogą tworzyć różnego rodzaju struktury, polegające na współpracy (kooperacji) gospodarczej lub transformacji organizacyjnej, przejawiającej się w podziałach, łączeniu się, przejściach i przekształceniach przedsiębiorców.

Szczególną postacią **zewnętrznych struktur organizacyjnych** przedsiębiorców są zjawiska kooperacji i koncentracji gospodarczej.

Kooperacja gospodarcza

Przedsiębiorcy mogą korzystać z różnych form współpracy polegającej na wspólnej realizacji przedsięwzięć gospodarczych.

Współdziałanie przedsiębiorców związane jest z koncentracją potencjału kapitałowego, organizacyjnego, marketingowego itd. i zazwyczaj ma na celu obniżenie kosztów działania, usprawnienie działalności, skuteczniejsze dotarcie do adresatów oferty gospodarczej współdziałających ze sobą przedsiębiorców. Współdziałanie przedsiębiorców oznacza więc koncentrację wysiłku w walce z przedsiębiorcami konkurencyjnymi. Może to stwarzać zagrożenie dla uczciwej konkurencji oraz dla interesów konsumentów, dlatego prawo ustanawia różnorodne mechanizmy kontroli współdziałania (koncentracji) przedsiębiorców.

Tak zwane **wspólne przedsięwzięcie** (*joint venture*) jest szczególnym **układem organizacyjnym**, w ramach którego ma miejsce współpraca gospodarcza (kooperacja) przedsiębiorców. W skład *joint venture* wchodzi **co najmniej dwóch przedsiębiorców**, którzy podejmują **wspólne**, zmierzające do osiągnięcia **określonego celu gospodarczego**, działania. Współdziałający przedsiębiorcy **wspólnie partycypują w ryzyku i korzyściach** płynących ze wspólnego przedsięwzięcia. Przedsiębiorcy działający w ramach wspólnego przedsięwzięcia z reguły występują w obrocie prawnym **pod wspólną firmą**.

We wspólnym przedsięwzięciu uczestniczyć mogą przedsiębiorcy krajowi i zagraniczni. *Joint venture* może polegać na tworzeniu przez współdziałających przedsiębiorców nowego podmiotu gospodarczego albo na innych, wspólnie koordynowanych działaniach zainteresowanych kooperujących przedsiębiorców. Współdziałanie przedsiębiorców może być realizowane przez tworzenie różnorodnych struktur organizacyjnych. Najczęściej odbywa się to na podstawie odpowiednich umów zawieranych między zainteresowanymi przedsiębiorcami. W doktrynie prawa gospodarczego wyróżnia się umowy o wspólne przedsięwzięcie, umowy kooperacyjne, umowy koordynacyjne i inne.

Kooperacja gospodarcza polegać może na tworzeniu:

- 1) nowych podmiotów gospodarczych lub
- 2) trwałych związków między istniejącymi już podmiotami.

Kooperacja gospodarcza może zmierzać do **powołania nowego podmiotu** gospodarczego, którego celem jest prowadzenie wspólnej działalności gospodarczej. W takim przypadku kooperanci zachowują swój odrębny byt prawny.

Ponadto kooperacja gospodarcza może polegać na **połączeniu przedsiębiorców** działających w tych samych formach organizacyjno-prawnych w jeden, nowy podmiot gospodarczy (**fuzja**). Dotychczasowa odrębna podmiotowość prawna kooperantów ulega wówczas zakończeniu.

Przedsiębiorstwo międzynarodowe

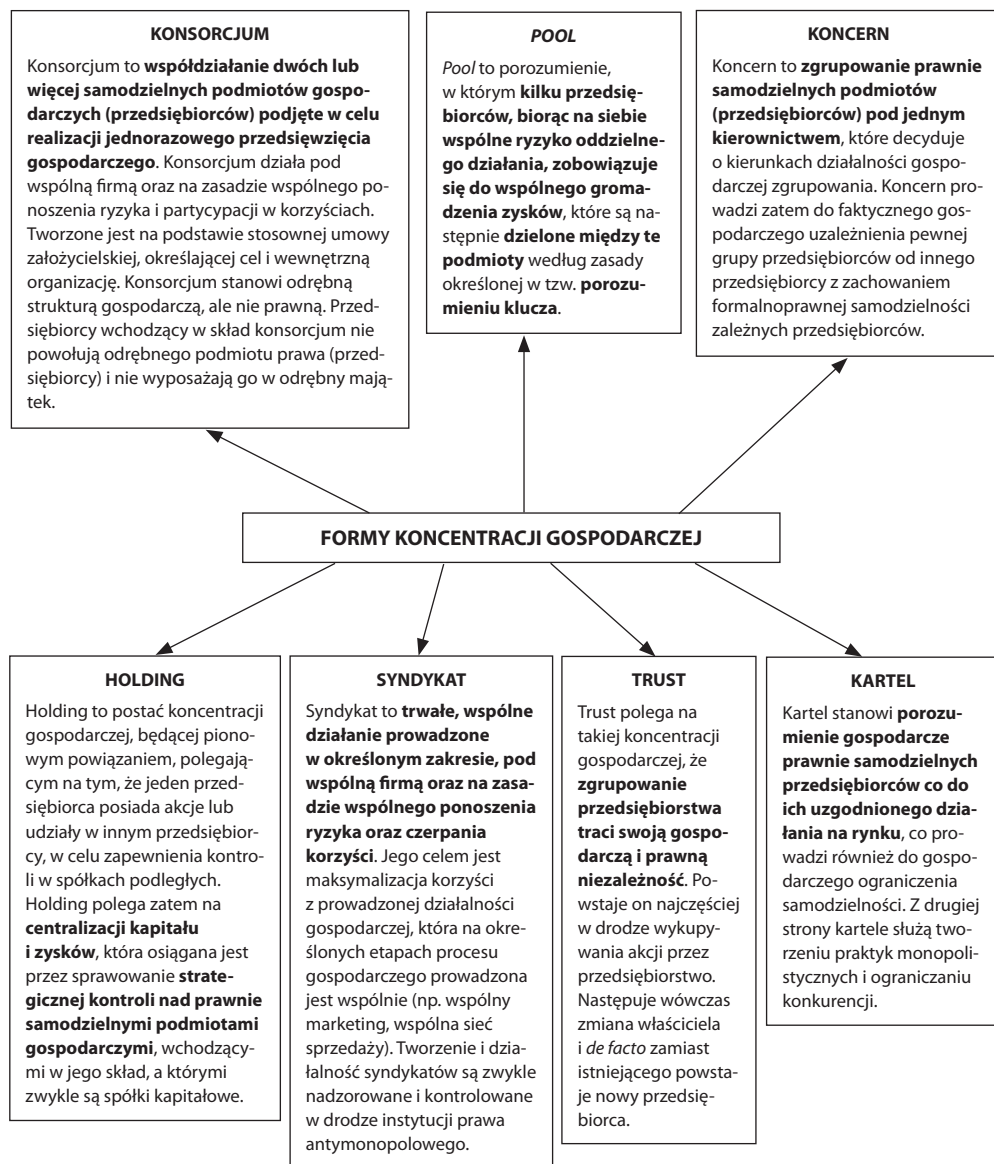
Jedną z form organizacji współdziałania przedsiębiorców jest tzw. przedsiębiorstwo międzynarodowe. Zgodnie z art. 10 PPU **organy administracji państwowej** mogą tworzyć i likwidować **przedsiębiorstwa międzynarodowe wspólnie z innymi państwami**. Warunki tworzenia i likwidowania oraz zasady funkcjonowania takich przedsiębiorstw określają **porozumienia i umowy między zainteresowanymi państwami**. Państwa tworzące przedsiębiorstwo międzynarodowe mogą dowolnie wybrać jego formę organizacyjno-prawną oraz prawo właściwe, na podstawie którego prowadzi ono swoją działalność (zazwyczaj jest to prawo państwa powstania przedsiębiorstwa). Zasięg działania przedsiębiorstwa międzynarodowego obejmować może jedno bądź wiele państw.

Koncentracja gospodarcza

Koncentracja gospodarcza polega na współdziałaniu w wykonywaniu działalności gospodarczej. Prowadzi to do tworzenia szczególnych **gospodarczych struktur koncentracyjnych**.

Do podstawowych struktur koncentracyjnych zaliczają się:

- 1) konsorcjum,
- 2) *pool*,
- 3) koncern,
- 4) holding,
- 5) syndykat,
- 6) kartel oraz
- 7) trust.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl